

Barriärer byggs återigen i Belfast

Belägrat område. Longlands Court är en av de stadsdelar i norra Belfast där våldet fortfarande är en del av vardagen.

Drygt fyra år har gått sedan fredsavtalet slöts i Nordirland, men våldet har inte försvunnit. På vissa håll tycks det till och med ha förvärrats under det senaste året. Irländska republikanska armén (IRA) och andra halvmilitära grupper, både katolska och protestantiska, anklagas för att ligga bakom det ökande våldet.

Så gott som varje natt ligger Margaret vaken och lyssnar efter ljud. Det hon är mest rädd för är att någon ska kasta brandbomber mot huset och att det ska fatta eld.

– Enda gången jag sover ordentligt är när jag har druckit, säger hon.

Hon, hennes man och tre barn bor i Longlands Court, ett av de områden i norra Belfast där våldet fortfarande är en del av vardagen.

Vanligtvis är det stenar och flaskor som kastas. Men det händer också att skott avlossas mitt i natten. Något intermezzo sker så gott som varje dag och så har det varit i flera år.

Alla fönster som vetter ut mot gatan är försedda med galler, och barnen får inte leka utomhus. Varken Margaret eller hennes närmaste grannar förs promenera till buss hållplatsen några hundra meter bort.

Ingen av dem vågar uppge sitt namn eller vara med på bild ens i en svensk

tidning. När en av grannarna hade namngivits i en irländsk tidning attackeras hennes hus med brandbomber.

Margareth är protestant, gift med en katolik och bor i ett katolskt område. Under en period arbetade hon med att få protestantiska och katolska ungdomar att mötas. Det gör att hon nu är igenkänd och lätt kan bli måltavla för nya attacker. Om själva arbetet säger hon bara att det var omöjligt, och att det inte förde något gott med sig.

När vi ses är upprördheten stor. Några dagar tidigare har de som bor i Longlands Court drabbat samman med boende från det protestantiska White City. I dag syns bara någon enstaka polisbil passera, men arbetet pågår för fullt med att sätta upp kameror som ska bevakna de två områdena dygnet runt.

Båda sidor anklagar motparten för att ljuga, och polisen kritiserar för passivitet och partiskhet.

GAV UPP OCH FLYTTADE

Mary Foster är protestant och bodde tidigare i White City. Hennes gamla hus är förbommat och på fasaden syns spår av brandbomber. Efter tolv år i området gav hon upp och flyttade.

Många protestanter i norra Belfast har gjort som Mary och gett sig av. Kvar blir ofta äldre protestanter som inte har råd att flytta, eller tuffa, tatuerade män som är inriktade på att försvara sina kvarter.

I de katolska områdena är trångboddheten stor, och när protestanter flyttar ut flyttar katolska familjer ofta in, trots de säkerhetsrisker det kan innebära.

Dessa folkflyttningar förstärker

Spärrad gata. De så kallade fredslinjerna, som hade börjat rivas när Pax var i Nordirland 1997, har återigen satts upp i delar av Belfast för att skilja protestantiska bostadsområden från katolska. Barnen på bilden leker på Madrid Street, på gränsen mellan katolska Short strand och protestantiska sidan.

den känsla av att vara fredprocessens förlorare som många protestanter har i dessa områden. Och det är i skärningspunkterna där katolska och protestantiska kvarter möts som våldet blossar upp.

Samtidigt är det bara är en liten del av nordirländarna som berörs direkt av våldet.

– Hundra meter från våra hus kan människor sitta i sina trädgårdar och grilla, medan vi befinner oss på randen av en vulkan, säger Margaret.

Både i Longlands Court och White City pratar man gärna om de halvmilitära gruppernas skuld till det som pågår. Det handlar alltid om organisationer från den andra sidan. Om ena bandet till halvmilitära grupper är det ingen som talar. Men i det protestantiska kvarteret vajar flaggor märkta UFF, det namn som Ulsters försvarsförbund (UDA) använder när man utför våldsdåd, och det finns goda skäl att tro att IRA finns i det katolska området.

Frågan om Nordirland ska vara brittiskt eller irländskt och gamla sociala orättvisor utgör fortfarande grund-

konflikten. Samtidigt spås motsättningar och hatet på av nya våldsdåd. Under det senaste året har tre människor mist livet i grannskapet.

Förra hösten döddes en 16-årig protestantisk pojke när en katolsk kvinna körde på honom med bil. Mord enligt protestanterna, en olycka enligt katolikerna.

En 20-årig katolsk brevbärare från Longlands Court sköts ihjäl utanför sitt arbete i januari och i slutet av juli dödade UDA en 19-åring när han var på väg hem sent en lördagskväll. De hade valts ut som offer för att de var katoliker.

OROLIGHETER UNDER ÅRET

Vanligtvis brukar våldet stegras i samband med den protestantiska Oranienordens stora marscher i juli. Men i delar av Belfast har oroligheter pågått under hela året, och våldsamma kravaller tycks bryta ut med jämna mellanrum. Nya så kallade fredslinjer, ställstaket och andra barriärer som har rests för att förhindra konfrontationer i oroliga områden, byggs, och gamla höjs eller förlängs.

Till de platser där spänningarna är som starkast hör det katolska Ardoyne, som bara ligger några kilometer från Longlands Court. Ardoyne hamnade i det internationella medielyset förra hösten då katolska skolflickor fick löpa gatlopp häcklade av protestanter från grannområdet.

Sedan i våras är situationen som allvarligast i och kring Short Strand-området, en katolsk enklav i det protestantiskt dominerade östra Belfast, där det annars har varit relativt lugnt de senaste 15 åren.

Att de halvmilitära grupperna, både katolska och protestantiska, är inblandade i våldet råder det knappast någon tvekan om. Enligt polisen är upplöpnings ofta välorganiserade historier som kan startas och avbrytas med kort varsel.

Att förstå vilka krafter som ligger bakom våldet är inte helt enkelt. De förklaringar som ges till varför de halvmilitära grupperna skulle iscensätta konfrontationer är lika många som skiftande. Vissa säger att det främst handlar om en kamp om territorium.

Andra påstår att de protestantiska grupperna försöker sabotera fredsprocessen som de tycker ensidigt har gynnat de katolska republikanerna. Äter andra lägger skulden hos de republikaner som tycker att kompromissviljan på den katolska sidan varit för stor.

Vissa menar att våldet bara är ett sätt för de halvmilitära grupperna att dra uppmärksamheten från deras egen inblandning i "vanlig" kriminalitet, och att kravallerna ger dem möjlighet att rekrytera nya medlemmar samt att hålla folket sysselsatta, och så vidare.

STRAFFAR KRIMINELLA

Fredsavtalet innebär inte att de halvmilitära gruppernas slutade använda våld – men sedan vapenvilja utlystes 1994 har det i hög grad rört sig om att straffa kriminella från den egna befolkningsgruppen, ofta tonårspojkar på glid.

Konflikten har skapat en situation där människor i vissa utsatta områden vänder sig till IRA, UDA eller Ulsters frivilligkår (UVF) när de utsätts för brott. På den katolska sidan för att man inte litar på den protestantiskt domine-

FOTO: MARIÅSTEEN

Henry McDonald, reporter på The Observer, menar att man borde ha försökt skapa fred också på social nivå.

rade poliskåren, bland protestanterna för att de saknar tilltro till rättssystemets effektivitet.

Det är inte normalt att leva som vi gör, säger Margaret. Särskilt orolig är hon för barnen. Så gott det går försöker hon skydda dem. När Longlands Court attackeras sätter hon dem framför videon, skruvar upp ljudet och stänger dörren.

– Min minsta dotter har fått eksem och hon vågar inte längre sova i sin egen säng. Själva växte jag upp under konflikterna och jag tycker att det är värre nu, säger hon.

STARK GEMENSKAP

Samtidigt som alla lever nära bristningsgränsen finns en stark gemenskap med grannar som alltid ställer upp för varandra. En av Margareths grannar, Mick, säger att han inte kan flytta härifrån. Det skulle kännas som att svika.

Av utomstående känner de sig stämplade som bråkstakar, det gäller även de katolska grannarna som bor i de lite finare husen en liten bit längre bort.

– Vi måste försvara våra hem, säger de boende både i Longlands Court och White City.

En stor del av deras liv tycks kretsa kring just detta och de turas om att hålla vakt.

Mitt i eländet tycks alla inse att lidandet och pressen är precis lika stark på den andra sidan. Att de alla känner sig instängda av våldet.

– Det är ingen som vinner något på det här, konstaterar Mick.

LENA KARLSSON

FOTO: MARIÅSTEEN